Všichni jsme utkáni z hvězd

ROWAN COLEMAN

Všichni jsme utkáni z hvězd

ROWAN COLEMAN

DOMINO

2017

Copyright © 2015 by Rowan Coleman
Translation © 2017 by Markéta Polochová
Cover design © 2017 by DOMINO

Veškerá práva vyhrazena. Žádná část tohoto díla nesmí být reprodukována ani elektronicky přenášena či šířena bez předchozího písemného souhlasu majitele autorských práv.

Z anglického originálu WE ARE ALL MADE OF STARS,
vydaného nakladatelstvím Ebury Press, Londýn 2015,
přeložila Markéta Polochová
Odpovědná redaktorka: Karin Lednická
Jazykový redaktor: Jiří Popiolek
Korektura: Iveta Muchová a Milena Nečadová
Sazba písmem Minion Pro: Rajka Marišinská a Dušan Žárský
Obálka: Rajka Marišinská
Vydání první
Vydalo nakladatelství DOMINO, Na Hradbách 3, Ostrava 1,
v únoru 2017

ISBN 978-80-7498-200-2

Tamsyn, mé drahé přítelkyni
a jedné z nejjasnějších hvězd na nebesích

Nejdražší Lene,

pokud čteš tyto řádky, pak už k tomu došlo. Předpokládám, že bych vlastně měla být šťastná, a že i Ty bys měl být šťastný. Oba jsme strávili spoustu času čekáním a já jsem dobře viděla, jak moc Tě to ubíjí, přestože ses to snažil skrývat, jak nejlépe jsi uměl.

Takže: doklady ohledně životní pojistky jsou v ložnici v krabici od bot. Ta leží nahoře na šatní skříni. Je pod kloboukem, který jsem si vzala na Dominicovu svatbu – vzpomínáš si? Ten s tím závojem, ve kterém jsem podle

tebe vypadala jako femme fatale. Možná už si to nepamatuješ, vypil jsi tehdy hrozně moc piva a nahoru do patra tě museli vynést čtyři Dominicovi kamarádi, Ty opilče jeden. Myslím, že peněz nebude moc, ale mělo by to stačit minimálně na pohřeb. Pokud jde o něj, nemám žádná speciální přání. Znáš mě líp než kdokoli na světě. Věřím ti a věřím i tomu, že to uděláš správně.

Pokud jde o pračku, je to snadné, vážně: otáčíš velikým kulatým čudlíkem ve směru hodinových ručiček až k teplotě, na kterou chceš prádlo vyprat, ale z toho nemusíš mít těžkou hlavu. Prostě per všechno na čtyřicet. Pro většinu prádla je to ideální teplota. Tekutý prací prášek naliješ přímo do plastové věcí v bubnu pračky, ne do kastlíku mimo něj. Vlastně vůbec netuším, proč tam ty šuplíky pořád ještě dělají.

Hlavně musíš pořádně jíst – a ne, že budeš jíst jenom jídlo, které můžeš připravit v mikrovlnce. Musíš se alespoň

jednou týdně kamarádit i s nějakou zeleninou, slib mi to. Vždycky jsi nám chystával noční nedělní svačiny – toasty se sýrem a k tomu opékané fazole –, takže jsem si jistá, že pokud se budeš aspoň trochu snažit, zvládneš nakrmit duši i tělo. Předpokládám, že ze začátku bude mít spousta lidí potřebu se ti o jídlo postarat, ale budeš si muset pořídit i nějakou kuchařskou knihu. Myslím, že pod postelí leží Delíina příručka, jak si chutně navařit. Dostala jsem ji loni k Vánocům a pomyslela jsem si: taková drzost!

Vzpomínáš si na noc, kdy jsme se poznali, Lene? Pamatuješ si ještě, jak jsi mě vedl na taneční parket? Nemluvil jsi ani jsi mě nepožádal o tanec, Ty darebáku. Jednoduše jsi mě vzal za ruku a odváděl sis mě na parket. A potom jsme se protáčeli a smáli jsme se a z té místnosti se stala jenom rozmazaná šmouha. A když potom písnička dohrála, tak jsi mě políbil. Pořád ještě jsi ke mně nepromluvil jediné slovo, ale začal

jsi mě tam prostě jen tak líbat. A první věta, kterou jsi mi nakonec řekl, zněla: „Raději bys mi měla říct, jak se jmenuješ, protože jsi holka, kterou si hodlám vzít za ženu." Přidrzlý floutek, pomyslela jsem si tehdy, ale měl jsi pravdu.

Byl to dobrý život, Lene, život plný lásky a štěstí, stejně jako smutku a špatných věcí, ale když se nad tím zamyslíš, toho druhého bylo daleko míň, Lene. A já jsem měla poslední dobou spoustu času přemýšlet. Žádný člověk by si nemohl přát víc. A nesmíš všeho nechat jenom proto, že jsem všeho nechala já. Musíš žít dál, Lene. Musíš tančit, tancovat s našimi vnoučaty, už kvůli mně. Rozesměj je a splň jim všechno, na co si jenom vzpomenou.

A když si vzpomeneš na mě, nemysli na těch několik posledních dní: vzpomínej na to, jak jsem se točila ve Tvé náruči. Na to, jak jsem se smála a tančila s Tebou.

Musíš si mě pamatovat právě takhle.

Tvoje milující žena Dorothy

Prolog
Stella

Je to běžec. To byla první věc, kterou jsem o Vincentovi věděla.

Bylo to před čtyřmi lety, tehdy byl hrozně horký červenec, a já jsem ho vídávala každý den v brzkých ranních hodinách. Proběhl kolem mě, když jsem kráčela do práce. Takhle to probíhalo každé ráno bez výjimky skoro tři týdny.

Bylo to právě v to léto, kdy jsem se rozhodla vstávat před sedmou, abych si mohla užít relativního klidu brzkých ranních hodin v severním Londýně cestou do nemocnice, kde mi začínala služba. Pracovala jsem tehdy jako sestra na oddělení traumatologie a něco na tom zvláštním tichu, které panovalo v ulicích, i na klidu na cestách po ránu mi dávalo trošku prostoru, abych si pořádně vydechla, než mi začne náročná osmihodinová směna. Takže jsem do práce chodila pěšky, vlastně jsem se spíš loudala a odkopávala z cesty na chodnících prázdné kelímky od kafe, laškovala se zametači chodníků a potom jsem podala šálek silného čaje bezdo-

movci, který se den co den mačkal na oplocení parku a pracoval na svém nekonečném románu. Byla to chvíle, kdy jsem odpočívala, tohle byly moje okamžiky dočasné úlevy.

A každé ráno téměř ve stejný čas kolem mě v plné rychlosti proběhl Vincent, jako by snad naháněl neviditelného nepřítele. Zahlédla jsem láhev s vodou, krátce střižené tmavé vlasy, opálenou kůži a hezké nohy – dlouhé a svalnaté. Tohle se opakovalo každý den ve skoro stejný čas po dobu necelých tří týdnů. Proběhl kolem mě a já jsem si jen tak pro sebe pomyslela, že to bude jen chlapík, který tady prostě pravidelně běhává. Byl to další okamžik na mé ranní cestě do práce, který jsem si takhle odškrtla. Líbila se mi ta předvídatelnost. Flirtování s metaři, odevzdání šálku čaje a potom tenhle běžec. Bylo to podobné tomu, když vám v hlavě uvízne oblíbená písnička.

A potom jednoho rána zpomalil, jenom o trošku, a ohlédl se po mně. Na kratičký okamžik jsem mu pohlédla do očí – byly tak jasně modré, jako by se v nich jako v zrcadlech odráželo samotné nebe. A potom byl zase pryč, ale to už bylo pozdě: moje každodenní rutina byla narušena, a s ní i klid mojí mysli. Po celý zbytek dne – ať už to bylo uprostřed boje o něčí život, nebo v klidu v převlékárně – se ke mně pohled jeho očí znovu a znovu vracel. A kdykoli se to stalo, pocítila jsem v žaludku chvění motýlích křídel.

Dalšího dne ráno jsem na něho čekala. Čekala jsem, až kolem mě zase proběhne, aby tak byla znovu nastolena obvyklá rutina. Jenomže on se zastavil, úplně náhle, několik kroků přede mnou. Potom se na okamžik otočil. Ruce měl na kolenou a lapal po dechu. Zaváhala jsem, ale potom jsem udělala krok stranou a rozhodla se, že ho obejdu.

„Počkejte… prosím.“ Mezi jednotlivými slovy se nadechoval, zvedl ruku a natáhl ji ke mně. To mě zastavilo. „Nejdřív jsem si myslel, že poběžím dál, ale potom jsem si řekl, do háje s tím, no a tak jsem se zastavil.“

„Dobře,“ pravila jsem.

„Říkal jsem si, že byste se mnou třeba ráda zašla na kafe?“ Usmál se – a byl to šarmantní úsměv. Úsměv člověka, který nemá ve zvyku prohrávat.

„To jste si říkal?“ zeptala jsem se ho. „A proč bych měla?“

„No, vlastně jsem spíš doufal,“ řekl a jeho usměvavý obličej lehce znejistěl. „Jmenuju se Vincent. Vincent Carey. Jsem voják z útvaru Coldstream Guards. Zrovna mám volno, ale brzy se budu vracet zpátky do pouště. A člověk nikdy neví, chápete? No a tak jsem si myslel… prostě, máte krásné vlasy – samá lokna a sahají vám až k pasu. A taky máte oči jantarové barvy.“

Takže si všiml toho, jaké mám oči – možná přesně v tom samém okamžiku, kdy jsem si já všimla těch jeho.

„Ale já jsem hrozně líná osoba,“ upozornila jsem ho. „Nikdy nikam nechodím rychle.“

„Je tohle jen nezvyklý způsob, jak odmítnout pozvání na kafe?“ Jeho úšklebek se mi zamlouval stejně jako úsměv, který měl na tváři.

„Je to jenom varování,“ řekla jsem mu. „Varování, že možná nejsem ten, koho hledáte.“

„Víte, občas,“ řekl na to on, „občas prostě poznáte, že je někdo ten pravý.“

„A prozradí vám to jeho vlasy?“ zasmála jsem se.

„Spíš oči.“

Na to jsem neměla co namítnout.

„Nevadilo by vám, kdybych šel kousek cesty s vámi?“ zeptal se mě.

„Tak dobře.“ Když se ke mně připojil a vykročili jsme, mírně jsem se pro sebe pousmála. Chvíli jsme kráčeli jenom tak mlčky.

„Když jste říkala, že chodíte pomalu, zjevně jste nežertovala,“ pronesl nakonec Vincent.

Druhá věc, kterou jsem o Vincentovi věděla, byla, že si ho jednoho dne vezmu za muže. Ale první věc, kterou jsem věděla s jistotou, byla, že je to běžec.

A právě to mi všechno tolik ztěžuje, když se na něho teď dívám: hledím na jeho znetvořený obličej odvrácený ve spánku ke stěně, a taky na místo, kde dřív bývala jeho noha.

PRVNÍ NOC

1
Hope

Nemůžu spát. Vlastně jsem v těchhle dnech vůbec nespala – aspoň ne tady, kde vám nedovolí, aby kolem vás byla úplná tma. Prostě mi to nešlo. Ale tohle není jediný důvod: nemůžu přestat myslet na to, jak jsem se sem vlastně dostala. Samozřejmě že vím, jak k tomu došlo: něco jsem chytila – nějakou bakteriální nákazu, což jsou vždycky dost nebezpečné zprávy, pokud žijete s diagnózou: cystická fibróza. Málem jsem umřela, no a teď jsem tady, na tomhle místě, kde vám na dlouhé a bolestné cestě k opětovnému zotavení nedovolí ani zhasnout světlo. Tohle vím. Co ale nevím – a co bych vážně moc ráda věděla –, je *jak*. Chtěla bych znát přesně vteřinu, kdy malý bakteriální shluk jako padající okvětní lístek pronikl do mého krevního oběhu. Nic takového vědět nemůžu, to je jasné, ale to neznamená, že bych to vědět nechtěla nebo že o tom můžu přestat pořád dokola přemýšlet. Opravdu frustrující na mém zdravotním stavu je to, že mám neskutečnou spoustu času na přemýšlení, ale zároveň mi na přemýš-

lení dvakrát moc času nezbývá. Čas postupuje pomalounku, a zároveň rychle – pádí kupředu, a taky se táhne, je nudný, a zároveň děsivý. A vy klidně můžete prožít celý dosavadní život s myšlenkou na vlastní smrtelnost – na den, který bude vaším posledním –, ale stejně ve skutečnosti nevíte a ani se nestaráte o to, co to doopravdy znamená. Tedy až do chvíle, kdy poslední den skutečně nastane.

Byla jsem zrovna na jednom večírku, když si mě našla Smrt.

Já teda večírky bytostně nesnáším, ale kámoš Ben mě donutil, abych tam s ním šla.

„Nemůžeš tady sedět zavřená celej svůj život," řekl mi a už mě táhl ven z pokoje a dolů po schodech. „Je ti dvacet jedna, vlastně skoro dvacet dva. Měla bys bejt každou noc někde venku a užívat si nejlepší léta svýho mladistvýho života."

„Ty možná prožíváš nejlepší léta mladistvého života, ale já jsem dávno spíš ve středním věku," odpověděla jsem mu, i když jsem věděla, jak moc Ben nenávidí, když tímhle způsobem na svoji předpokládanou krátkověkost upozorňuju. „A navíc můžu celou dobu sedět zavřená doma, poslouchat Joni Mitchellovou, číst knížky a navrhovat jejich přebaly. A taky bych se mohla trochu víc snažit a konečně zvládnout zahrát sólo z ‚Beat It' na kytaru. A bylo by mi skvěle."

„Paní K.?" dotáhl mě Ben do obývacího pokoje, kde rodiče sledovali stále tytéž staré programy v televizi – zase nějaký přestárlý detektiv, který hodně pije a přišel o ženu při krutém rozvodu, co se právě honí za dalším psychotickým vrahem. „Zrovna povídám vaší dceři, že je to jednadvacetile-

tá mladá holka. Potřebuje si vyrazit ven a trochu se pobavit! Připomeňte jí prosím, že život je od toho, abychom ho žili, a ne abychom seděli sami zavření v pokoji a četli si o životech jinejch lidí! Navíc tam budou všichni staří známí ze střední, kteří se zrovna vrátili z vejšek. Už jsme se neviděli celou věčnost a oni všichni prahnou po tom, aby se s Hope setkali."

Máma se otočila na židli, a přestože se usmívala, viděla jsem v jejích očích i starost. Ale to není nic zas tak nového: strachovala se o mě celých dlouhých jednadvacet let mého života. Někdy jsem si říkala, jestli by si náhodou nepřála změnit mi jméno, kdyby mohla – zvlášť poté, co mi jako miminu nezvratně určili diagnózu a moje situace se stala oficiálně beznadějnou. Jenomže to bylo na změnu mého jména už pozdě. Hope neboli Naděje: bylo to jméno, které už ke mně v tu chvíli patřilo, a to bez ohledu na krutou ironii, se kterou teď musíme obě dvě žít. Moje nebohá drahá maminka, která toho nesla na bedrech příliš. Nebylo fér nutit zrovna ji rozhodovat o tom, jestli půjdu ven, nebo ne, protože tak jako tak stráví zbytek večera naplněná starostí a nakonec bude sama sebe do úmoru obviňovat. Takže to, že jsem se nakonec rozhodla sama za sebe, byla ten večer jedna ze správnějších věcí, které jsem udělala. Špatné bylo akorát to konkrétní rozhodnutí.

„Tak jo, fajn, fajn, půjdu taky, jenom se převlíknu."

Ben se na mě zaculil a posadil se na poslední schod. Když jsem se prohrabávala garderobou a hledala něco – cokoli –, co by se alespoň maličko přiblížilo jeho přirozeně ležérnímu stylu, myslela jsem na něho a představovala si ho, jak tam tak sedí v upnutých džínách a přehnaně velikém svetru, který

mu sjížděl z jednoho ramene, s vlasy černými jako uhel a černými linkami kolem očí. Vážně to nebylo fér – tohle podivné malé káčátko, kluk, kterému se ostatní děti vyhýbaly nebo ho šikanovaly, najednou vyrostl a proměnil se v sexy labuť jdoucí s dobou. My oba jsme bývali vyděděnci. A právě díky tomu se z nás stali nejlepší kamarádi: bylo přirozené dát se dohromady, jako bychom tak záměrně vytvářeli obranný val. Ve dvou jsme totiž byli ve větším bezpečí, než kdybychom na to byli každý sám. On byl vychrtlé, stydlivé děcko se zašedlými límečky a sešmajdanými botami, no a já jsem byla těžce nemocná holka.

Nemyslím si, že by ke mně přistoupila Smrt už ve chvíli, kdy Ben vstoupil do našeho domu, i když už i tam k tomu mohlo dojít. Ben mohl nechat nějaký choroboplodný zárodek na zábradlí nebo ve vlhkém ručníku v koupelně v přízemí. Mohlo se to stát právě tehdy, ale nemyslím si to, ponévadž skoro umřít proto, že vás nakazil vlhký ručník, to prostě nezní dostatečně důstojně.

Nakonec jsem se oblékla celá do černé a kostnatou postavu jsem se pokusila zakrýt nařasenou sukní a dlouhým topem. Říkala jsem si, kolik holek v mém věku touží jako já po tom, aby trochu přibraly. Oči jsem si namalovala tmavými stíny a doufala jsem, že takhle to bude dobré.

Přesně v okamžiku, kdy jsme vstoupili do dveří a zaplavila nás vlna vedra, potu a malých molekul slin, které, jak vím, do sebe dostávám s každým nádechem, jsem zase chtěla jít domů. Vlastně jsem se málem otočila na podpatku, ale Ben měl ruku jemně položenou na mých uzounkých zádech. Na tomhle jeho gestu bylo něco ochranitelského a uklidňující-

ho. A všichni lidi kolem byli nakonec moji kamarádi. Lidi, se kterými jsem vyrůstala a kteří se ke mně vždycky chovali hezky a uspořádali kvůli mně spoustu nejrůznějších akcí. Lidi, s nimiž jsem si mohla jenom tak posedět, vypít kafe a pobavit se. Lidi, kteří pokaždé našli vhodné téma, o němž bychom si mohli pokecat, a přitom se jim dařilo vyhýbat se potenciálně nepříjemným otázkám typu: „Tak jak se ti vede? Pořád ještě si myslíš, že už brzy umřeš?"

„Hopey!" Sally Morseová, něco jako moje nejlepší holčičí kamarádka ze školy, přeběhla vstupní halu, aby mě mohla pevně stisknout v objetí. „No do háje, moc ráda tě zase vidím. Vypadáš skvěle! A jak se ti daří? Co je nového? Z tebe je teď něco jako podnikatelka, že jo?" Potom provlékla ruku pod mojí paží, a když mě odváděla do kuchyně, jemně mi položila hlavu na rameno. Všimla jsem si přitom lehce narůžovělého zabarvení kolem jejích nosních dírek: zjevný pozůstatek nachlazení.

„Mám se fajn," odpověděla jsem a vzala si pivo, které mi podávala. „Začala jsem pro různé lidi navrhovat obálky knížek a jde to docela dobře."

„To zní super," řekla Sally šťastně. „Je to prostě paráda, a víš proč? Protože vejška je ve skutečnosti jenom neskutečná ztráta času. Tam venku na nás nečekají žádný volný místa, takže nakonec všichni skončíme akorát s pěknou spoustou dluhů. Vlastně je to ten nejdražší způsob, jak si zachlastat a trochu si užít. Často jsem ti psala, ale tobě odpovídání na maily asi moc nejde, co? Ale já to chápu, je mi to jasný, máš spoustu práce, když je z tebe paní podnikatelka."

Potom se na okamžik odmlčela, důrazně si prohlížela

moji tvář a nakonec mě prudce objala. Můj obličej zaplavila zvláštní směsice vůní, citron v kombinaci s cigaretovým kouřem, a i já ji stiskla v objetí. Myslela jsem si, že mi nic z tohohle nechybí: že nepostrádám všechny ty lidi, které jsem svého času bývala zvyklá vídat skoro každý boží den. Aspoň jsem si to říkala. Ale ukázalo se, že jsem se pletla. V tu chvíli jsem byla hrozně ráda, že ji vidím, a byla jsem šťastná, že jsem se sem nakonec rozhodla jít. A možná to bylo právě tehdy, v tom kratinkém okamžiku optimismu a nostalgie, uprostřed našeho objetí, kdy jsem do plic vdechla svého vraha. Ale doufám, že ne. I když by to nakonec odpovídalo, protože když jste šťastní, vesmír se rozhodne, že se do toho vloží, a štěstí vám prostě vezme. Protože podle mě není vesmír nic jiného než pěkný parchant.

Být mezi starými kamarády s sebou neslo ještě jednu nespornou výhodu: nemusela jsem nikomu nic vysvětlovat. Ušetřila jsem si tak nezáživný prolog předcházející každičké konverzaci, ve kterém jsem dotyčnému oznamovala, že mám cystickou fibrózu, a on se na mě na oplátku díval smutně a rozpačitě. Bylo hrozně úlevné ocitnout se najednou mezi lidmi, kteří se na můj odchod připravují už pěkně dlouho, vlastně téměř od chvíle, kdy jsem do jejich života vstoupila.

Netrvalo to dlouho a Sally byla až po nosní dírky ponořená do nějakého kluka, kterého si sem nejspíš přivedla z výšky, protože jsem ho neznala. A tak jsem se začala prodírat davem, abych našla Bena.

„Hope!“ zakřičela na mě Clara Claytonová a okamžitě mi vlepila velikou pusu na tvář. „Hrozně ráda tě vidím! Navíc pokud jsi tady ty, znamená to, že je tady i Ben, a toho bych

hodně ráda viděla. Ty jo, je z něho docela kusanec… Počkej, a vy dva spolu jako to…?“

„Nazdar, Hope,“ vstoupil do jejího monologu Tom Green, školní lamač dívčích srdcí. A pořád ještě to byl i po těch několika letech stejně sladký blonďáček s vypracovaným hrudníkem. „Jak se vede? Daří se ti?“ Taky byl pořád stejně neohrabaný, zdvořilý, milý, vysoký – nezměnilo se nic od doby, kdy mi bylo třináct a z těchhle jeho vlastností se mi podlamovala kolena. Teď už mě to ale tak nebralo – spíš jsem si říkala, že je sice pořád k sežrání, ale že bude taky dost přihlouplý.

„Líbí se mi, co máš na sobě,“ vypravil ze sebe s trochou námahy. „Je to vážně… super.“

Jak jsem se tak proplétala mezi lidmi na večírku, kteří okamžitě dávali bokem cigarety, když jsem kolem nich procházela, začala jsem se konečně uvolňovat. Připadala jsem si tady jako doma, prostě jsem byla mezi kamarády, mezi svými. Cítila jsem se zase jako jednadvacetiletá holka, která si vyrazila na párty. Uvolnila jsem se, a to byla pravděpodobně osudová chyba.

Mohlo to být při kterémkoli z těchhle drobných setkání a objetí, kdy se Smrt odhodlala na mě zaútočit, mohlo se to klidně stát kdykoli během hodiny, kdy jsem se nakláněla až příliš blízko k lidem, kteří mi vyprávěli, jaké dostali známky nebo co mají v plánu dělat dál. Mohlo se to stát tehdy, ale mohlo k tomu dojít i ve chvíli, kdy mi taxikář cestou z večírku vydával drobné a celou tu dobu prokašlal. Ale myslím si, že to nebyl ani jeden z těchhle okamžiků.

Podle mě se to stalo v okamžiku, kdy mě Ben políbil.

Abyste tomu správně rozuměli: většinu života jsem strávila zavřená ve svém pokoji v domě rodičů a předstírala jsem, že celou dobu navrhuju obálky k těm několika knihám, čímž jsem měla prokázat schopnost vlastní, navíc hodně dospělácké kariéry. A taky jsem četla knihy, spoustu knih. Kdyby mě políbil nějaký muž, jistojistě by mě to jako ve viktoriánském románu totálně složilo.

A já mám vážně tendenci zdržovat se doma. Jsem totiž doma ráda.

Ben byl opilý takovým tím způsobem, kterým se dokázal opít jenom on. To znamenalo, že byl dlouho střízlivý, a najednou byl našrot. V tu chvíli se jeho superzábavná nátura změnila a začal mít potřebu tancovat a smát se a flirtovat. Taky se s kdekým objímal, ve vzduchu mocně hrál na imaginární kytaru a okouzloval řečmi holky v nejbližším okolí, které nadšeně nasávaly všechny jeho opilecké žvásty, zatímco já jsem postávala v rohu pokoje, sledovala ho a navzdory svojí nátuře se pobaveně usmívala. Ben si hrozně rád myslí, že je pan superúžasný – něco jako kluk v kapele, který si říká: ‚Prdím na to, jestli jseš nějaká podělaná rocková hvězda' –, jenomže to netrvá dlouho a on se zase vrátí k tomu svému starému dobrému trapáckému já. Prostě je z něj zase kluk, kterého jsem znala. Kluk, který si plnil kapsy červy jenom proto, aby je zachránil před jistou smrtí, protože ostatní kluci by je rozšlápli. Kluk, který vypadá, jako by po nocích trhal hlavičky netopýrům a s chutí je pojídal, ale přes den je to asistent manažera v Carphone Warehouse.

A potom se o mě Ben zničehonic opřel, popadl mě za ramena a pozpátku jsme se společně zřítili na pohovku. Oba

jsme se smáli: on trochu moc nahlas, a já zase spíš ze zdvořilosti než pobaveně.

„Ty jsi vážně pošuk," řekla jsem mu, ale přeci jenom jsem nakonec vypadala docela pobaveně.

„Tak proč jsem tvůj nejlepší kámoš, aha?" zeptal se mě, jednou rukou mě objal kolem ramen a přitáhl si mě ještě o něco pevněji k sobě. Přitom na mě laškovně mrkal prapodivně dlouhými hnědými řasami.

„Ale no tak, sklapni," řekla jsem mu a zamračila se, protože si Ben otíral tvář o moji jako nějaký příliš vtíravý pes. Rozhodla jsem se udělat správný krok a ochránit ho před ním samým, což jinými slovy znamenalo přesvědčit ho, že vlastně ochraňuje mě, a tohle všechno mělo jediný účel: přimět ho přestat pít tak moc a takhle rychle. „Víš ty co? Tenhle večírek asi nakonec nebude nic pro mě. Myslím, že půjdu domů. Doprovodíš mě?"

„To ne, nechoď!" Ben vzal moje tváře do dlaní a přinutil mě podívat se mu zpříma do očí. Tím, jak mě držel, mi zkřivil pusu do podivného úšklebku. „Ty z těchhle míst vždycky odcházíš hrozně brzo. Tak už mě přestaň opouštět, Hope. Kdy už ti konečně dojde, jak strašně nesnáším, když mě pořád někde necháváš? Chci tě mít po svým boku pořád."

„Přestaň se chovat jako kretén, Bene," řekla jsem mu, ale trochu jsem se zarazila, protože v pohledu, kterým se na mě v tu chvíli díval, se mísila zvláštní touha s podivně ublíženeckým výrazem. Bylo těžké ho správně interpretovat, a já navíc zrovna nejsem fanynka dvojsmyslů. A potom jsem si na chvilinku, jenom na malý zlomeček sekundy, pomyslela, že to, jak se Ben dneska večer zvláštně chová, by mohlo mít něco společného se mnou.

„Prostě nechoď pryč," řekl mi Ben.

„Ale Bene, já…"

A právě to byla chvíle, kdy mě Ben políbil.

Tím myslím, že mě vážně políbil. Ten Ben, kterého jsem znala od svých pěti let. Ten Ben, který jednou vlezl do záhonů kopřiv, aby mě z nich vynesl ven. Ten Ben, který mi přidržoval vlasy a nezávazně se mnou mluvil během všech těch nocí, kdy jsem si málem vykašlala plíce a kdy ze mě vycházely drobné kapičky hlenu. A tenhle Ben mě teď políbil, a byl to skutečný polibek, vášnivý a naléhavý. Líbal mě jazykem. Bylo to hrozně fyzické a podivné, a hlavně jsem něco takového vůbec nečekala, protože mě takhle ještě nikdy nikdo nepolíbil. Nikdy mě nikdo nelíbal s takovou silou a – no prostě – s takovou *touhou*. Když mě Ben tlačil zády na pohovku, začala jsem mít najednou pocit, že nemůžu dýchat. To proto jsem ho od sebe odstrčila.

„Do hajzlu," řekl Ben. „Jsem hrozně opilej. Sorry. Ježiši, do prdele, mrzí mě to."

Zvedla jsem se z pohovky a odešla do koupelny. Vlastně jsem tam spíš utekla, abych řekla pravdu – zdrhla jsem a schovala se tam, abych zároveň skryla i svůj zmatek, předstíranou zuřivost a uraženost. Dlouho jsem tam jenom tak posedávala a dívala se na sebe do zrcadla. Prohlížela jsem si v něm svoje ústa poskvrněná polibkem. Někde v sobě jsem věděla, že tímhle se všechno změnilo a že tahle proměna určitě nebude k lepšímu.

Když jsem se vrátila zpátky, zjistila jsem, že Ben mezitím na pohovce usnul. Hlavu měl zabořenou v polštářích a ústa dokořán otevřená.

Zavolala jsem si taxíka a domů odjela sama. Do postele jsem se dostala ještě před půlnocí.

Když jsem Bena druhý den potkala, říkal mi, že si ze včerejška skoro nic nepamatuje a abych prý mu slíbila, že už ho nikdy nenechám takhle se zřídit. O polibku se nezmínil, takže dodneška nemám nejmenší tušení, jestli na něho vážně zapomněl, nebo jestli se rozhodl, že bude nejlepší o něm nikdy nemluvit.

A o týden později mě přijali do nemocnice s akutním bakteriálním onemocněním plic.

Ta bolest, ukrutná bolest, lapání po dechu a neustálá zoufalá snaha nadechnout se ještě aspoň o trošičku víc ze mě vysála skoro všechnu energii, kterou jsem měla. Ale troška mi jí přeci jenom zbyla. Byl tam okamžik, zřetelně si ho vybavuju, když jeden doktor mojí matce říkal: „Obávám se, že je to tak padesát na padesát."

A já si v tu chvíli pomyslela, že nejsem připravená. Že prostě ještě nejsem připravená.

Nakonec jsem tuhle bitvu vybojovala a pořád jsem tady. Ještě jsem naživu a jsem téměř připravená vrátit se zpátky do normálního života. Tohle kolo jsem vyhrála. Ale prostě nemůžu spát, protože i když se pravdu už nikdy nedozvím, hrozně ráda bych to věděla. Potřebuju znát přesný okamžik, kdy jsem vpustila Smrt dovnitř, a tak nemůžu usnout – protože co když příště, až si mě najde, nebudu připravená?

Drahá Maeve,

kdysi jsme si s Kipem slíbili, že kdyby k tomu jednoho dne došlo, napíšeme dopis manželce toho druhého právě my. A jak se zdá, Maeve, tak k tomu právě došlo. Akorát mě mrzí, že jsem se k psaní dopisu, který jsi v ideálním případě nikdy neměla číst, odhodlával tak strašně dlouho. Přál bych si, tolik bych si přál, abych se uměl vyjadřovat líp a věděl, jak Ti říct to, co bohužel musím, a uměl to správně vyjádřit. Přál bych si, abych Kipovi nikdy nic takového nesliboval, ale stalo se. A on byl můj nejbližší přítel, něco jako bratr, kterého jsem nikdy neměl.

Všechno jsme podnikali společně. Byli jsme noví rekruti, zelenáči. Společně jsme prošli celým výcvikem. Kip byl ten nejhorší rekrut, kterého prý kdy

seržant viděl. Ale my jsme ho všichni milovali o to víc. Uměl nás rozesmát i ve dnech, kdy nám všechno připadalo ztracené a temné. A když jsme se potom vydávali na první misi do Afghánistánu, byl z Kipa nejlepší voják široko daleko.

Bez ustání mluvil o Tobě a o malé Casey. Obě jste byly světlem jeho života. Pořád jsme poslouchali historky o tom, co zrovna Casey dělá a jaké je to nejkrásnější, nejzábavnější a nejchytřejší dítě na světě. Dnem i nocí. Kip byl sice voják, ale ze všeho nejvíc to byl manžel a táta od rodiny. A já vím, že se snažil být nejlepším manželem i otcem, jakým jenom být mohl.

Ten den, kdy se to stalo, začal jako každý jiný na tomhle místě. Byli jsme na rutinní hlídce a měli střážit město proti Tálibánu. Nedostali jsme žádné informace od rozvědky a nedonesly se k nám ani zvěsti, které by naznačovaly, že by se snad tentokrát mělo jednat o něco závažnějšího než jindy. Ne že by i běžně člověk neměl obavy, to zas ne. Všichni jsme věděli, že to nebude trvat dlouho a dostaneme povolenku, abychom se podívali na chvíli domů, ale velitel nám nařídil: mějte oči i uši na stopkách, buďte ostražití a nepolevujte do posledního okamžiku, kdy jste tady. Tohle všechno jsme moc dobře věděli.

Jenomže když nás zasáhla ta střela, bylo to...

2
Stella

Kdykoli nastane okamžik ticha nebo klidu, zastavím se, zaposlouchám se a čekám, až odezní. V Hospicu a rehabilitačním centru Marie Francisové bývá málokdy úplné ticho, dokonce ani v noci ne. Je slyšet tichý hovor, šeptání v polotmě, někdy se ozve smích, nebo dokonce zpěv. Občas zaslechnete i sen, který jeho majitel prožívá nahlas. Ale skoro nikdy tady nebývá úplné ticho. Takže když nastane, zaposlouchám se a čekám, až se zase odněkud ozve nějaký zvuk. A potom teprve vydechnu.

Cítím, jak se kolem mých nohou propletlo nějaké teplé tělo, které se o mě otřelo, a podívám se dolů. To se tu znenadání objevil Stín, tenhle cizí, ale přesto místní hospicový kocour. Srst má úplně černou a lesknou se v ní dvě obrovské, smaragdově zelené oči. Nikdo neví, odkud sem Stín přichází ani kdy se příště zase objeví. Prostě se ukáže, když má chuť, a dobře ví, že svým příchodem způsobí veliké pozdvižení u každého, koho při návštěvě hospicu potká. Stín je

dobře živený a je zjevné, že se o něho někdo stará – někdo, kdo s největší pravděpodobností nemá nejmenší tušení o humanitárních misích, na které se Stín přes den pravidelně vydává. Myslím si, že je docela mladý a tak trochu je pořád ještě kotě, když tedy odhlédneme od jeho velikosti. Stín spatří záblesk z problikávajícího světla a okamžitě se po něm vrhne. Při každém pokusu chytit svoji světelnou kořist se nakloní a přetočí o sto osmdesát stupňů. Natáhnu se k němu a on do mojí dlaně hravě naráží a zase uskakuje, dokud ho nechytím mezi ušima a nepoškrábu nehty. Najednou jako by byl úplně zhypnotizovaný, takže zpomalí. Nechá mě, abych si ho vysadila na klín a na chviličku ho tam podržela. Na kůži cítím, jak jeho malé srdíčko zběsile tluče. Cítím i pohyby jeho hrudníčku při nádechu a výdechu. A právě tohle je důvod, proč se doktoři tváří, jako by Stína neviděli, a dovolí nám mít na sesterně zásobu granulí Dreamies, které jsou tu pro něho pořád připravené. Je totiž všeobecně známo, že kontakt se zvířaty má terapeutické účinky, zklidňuje a utěšuje. A Stín dokáže to, co nezvládne nikdo z našich doktorů nebo sester, ani Albie, přihlouplý labrador našeho kaplana. Přechází totiž z jednoho pokoje do druhého a vypadá to, že pokaždé moc dobře ví, který pacient ten den potřebuje jeho pozornost úplně nejvíc. Usmívám se a dlouhými jemnými pohyby hladím jeho sametově černou srst, přesně tak, jak to má Stín rád. Přitom poslouchám, jak spokojeně přede. Mám štěstí, že několik okamžiků své vzácné pozornosti dneska v noci věnoval i mně.

„Dáte si čaj, Stello?“ zeptá se Thea a kývne k mému prázdnému hrnku. „Rozhodně byste si zasloužila chvíli pauzu – dokonce i Stín si to myslí. Seděl u Issy, dokud neusnula.“

„Ne, díky, jsem úplně plná," odpovím jí. „Navíc musím udělat obchůzku, a taky jsem slíbila Maggie, že si k ní dneska na chvíli sednu. Ráda si popovídá a chtěla napsat dopis, tak za ní zajdu."

„Ta by vymluvila člověku díru do hlavy," řekne Thea, ale bez jakéhokoli náznaku zloby v hlase. Mezi pacienty a jejich rodinami tady vzniká zvláštní typ nehmatatelného souznění a vzájemné solidarity. Řekla bych, že právě vědomí, že v tom nejsou sami, zjednodušuje cestu, kterou si musejí všichni projít.

„A jak se vám vlastně vede?" zeptám se jí. Úsměv, který mi Thea namísto odpovědi věnuje, je letmý a skoro nezřetelný, ale pořád tam ještě je. Je to výraz, na který jsem si tady zvykla. Jako by se v něm spojovala vzdorovitá naděje s pocity jistého zklamání. Theu znám už osmnáct měsíců. Je to svobodná matka, která přivádí svoji čtrnáctiletou dceru sem do hospicu už od první chvíle, kdy jí lékaři diagnostikovali poslední stadium velice vzácné rakoviny kostí, takzvaného Ewingova sarkomu. Na začátku to bylo jenom z důvodu krátkodobější zástupné péče, která Thee umožňovala věnovat se i mladší dceři a najít si i čas pro sebe, ale teď skoro po dvou letech péče sem docházejí proto, že pomalu nastal čas.

Neměli bychom se na rodiny, o které se tady staráme, nijak vázat ani s nimi navazovat přátelství, ale někdy prostě něco takového není možné. Ne, když jsou tady každičký boží den a zásadní okamžiky svých životů prožívají přímo před vašima očima. Přitom se na vás dívají a pohledem hledají ujištění nebo jistotu, které jim nemůžeme poskytnout. Takže se ze mě a z They sice nestaly zrovna přítelkyně, ale své-

ho druhu souputnice uprostřed nekonečné řady bezesných nocí. A Thea se pořád ještě usmívá a nepřestává doufat. Pokud jsem se tady na nočních směnách v hospicu Marie Francisové něco naučila, pak právě to, v čem spočívá rozdíl mezi námi a zvířaty a co nás všechny polidšťuje. Je to naděje.

„Jsem v pořádku," odpoví mi Thea. „Issy se ve spánku usmívá. Ráda to jenom tak zkouším a odhaduju, co se jí asi zrovna zdá. Před několika lety jsme o prázdninách jely do aquaparku, ve kterém měli strašně dlouhou, obrovskou skluzavku. Issy celou cestu dolů ječela a vřískala jako pominutá, ale když byla dole, hned ji chtěla sjet ještě jednou. Možná že právě o tomhle se jí teď zdá."

„Půjdu se podívat na Maggie a potom se hned vrátím," slíbím jí.

Za průměrné noci, jako je tahle, bývá tady v hospicu obvykle okolo čtrnácti pacientů, dvě zdravotní sestry, tři zdravotničtí asistenti a doktor, který pospává na lékařském pokoji. My všichni jsme zapojení do tohohle baletu, do tance, který nejvíc připomíná tanec přivolávající déšť. Akorát tady, pokud jde všechno, jak má, nevyvoláváme deště, ale snažíme se bolest udržet co možná nejvíc na uzdě. Tenhle svět, tenhle noční svět obývá naše malá posádka zcela osamoceně. Ten svět ožívá a žije samostatně mezi rušnými a slunnými dny plnými externích pacientů, konzultací, skupinových terapií, hudby, tance a dobročinných výdělečných aktivit. Je to čas na rodinu, na uzdravování a nadechnutí. Na tomhle místě během noci necelých dvacet lidí společně zdolává cestu, na kterou se v určitou chvíli bude muset vydat každý z nás. Ale pokud to bude jenom trochu možné, nikdo by po ní neměl jít sám –

a právě to je slib, který jsme my, co tady sloužíme noční směny, složili. Přestože tam nemůžeme jít s vámi, nebudete ve chvíli, kdy se odhodláte k poslednímu, konečnému kroku, nikdy sami.

A já vždycky dělám jenom noční směny. Když mi tuhle práci nabízeli, rovnou jsem se zeptala, jestli bych mohla sloužit hlavně po nocích. Po mírném váhání mi to nakonec povolili s podmínkou, že budu mít dostatečný počet volných dní, protože žádná komise nechce, aby si její zaměstnanci brali jenom složité a nevděčné noční směny, dokonce ani tak zkušení zaměstnanci, jako jsem já. Nikdo se mě nikdy nezeptal, proč jsem chtěla sloužit výhradně v noci – protože si nemusím dělat starosti s hlídáním dětí, tím důvodem určitě není. Ale dokonce i já sama tomu, proč jsem to udělala, rozumím jenom zčásti. Domnívám se, že to bylo rozhodnutí, ke kterému jsem dospěla postupně. Myslím si to, ale stejně dobře je možné, že k tomu došlo v jediném konkrétním okamžiku. Po všechny ty dlouhé měsíce od chvíle, kdy Vincent nadobro odešel z armády, bylo obtížné nalézt v čemkoli jasný smysl. Jediná očividná a nezpochybnitelná věc byla, že se cestičky našich životů, které byly tak úzce spletené dohromady, začínají rozplétat a vzdalovat jedna od druhé, až se z nich staly dvě zcela samostatné pěšiny. Všechno se to událo příliš rychle na to, abych mohla mít pocit, že jsem nad tím neměla žádnou kontrolu. Možná, že když jsem se rozhodla sloužit noční směny, bylo to vlastně gesto mé vlastní kapitulace a zdvižení bílé vlajky, protože jestli se z našeho vlastního domu stalo bitevní pole, potom bude jednodušší, méně bolestné a taky míň nebezpečné, když se doma bude nacházet

jenom jeden z nás. Takže během dne je dům můj, zatímco po nocích patří Vincentovi.

Thea lehce zaváhá a já pochopím, že je tu ještě něco, na co by se mě chtěla zeptat.

„Jak se daří Vincentovi?" zeptá se mě a Stín, kterého jako by moje pozornost najednou unavovala, přeskočí na desku stolu a vsune se pod její ruku tak, aby ho mohla Thea hladit po hlavičce. Všechny si nás za tu dobu pěkně ochočil a vycvičil.

„Skvěle." Usměji se a přikývnu. „Vážně je na tom teď výborně. Od té doby, co mu dali protézu, nezůstává ani na chvíli v klidu. Zjevně dostal to nejmodernější vybavení, které existuje. Zrovna minulý týden se vrátil ze sponzorovaného cyklistického závodu, a už začal mluvit o tom, že bude trénovat na maraton… Takže se mu daří opravdu skvěle. Nevydrží ani chvíli v klidu a je pořád na nohou."

„To je moc dobře." Thea zůstane ještě na okamžik stát a zhluboka se nadechne. „Takže vy budete psát dopis pro Maggie?"

Mlčky přikývnu.

Začala jsem s tím jednou v noci u pacientky, která byla příliš slabá na to, aby udržela pero, a chtěla se ujistit, že její manžel bude vědět, jak má zapnout pračku, když ona už tady nebude. A tehdy začalo tohle psaní dopisů a pořád se od té doby rozrůstalo – každý z dopisů vyprávěl jiný příběh o jiném životě a zanechával za sebou jiný odkaz. Ne všichni pacienti chtěli přenést poslední myšlenky na papír a ne každý z nich musel, ale zdálo se, jako by na tom nechat za sebou na tomhle světě alespoň nějakou hmatatelnou část vaší mysli bylo něco uklidňujícího a povzbudivého.

„A oni vás o to požádají těsně předtím, no, víte… Je to tak, že to vytuší? Že prostě vědí, kdy přišel čas, aby ten dopis napsali?“

A já najednou pochopím, co přesně ji děsí a v čem spočívá obava, kterou se nemůže přimět vyslovit nahlas.

„Issy mě zatím nepožádala, abych pro ni takový dopis napsala,“ řeknu jí proto.

„Dobře.“ Thea přikývne a odvrátí ode mě zrak, když ze stolu zvedá prázdný hrnek od čaje. „Tak jo, myslím, že je nejvyšší čas, abych se k ní zase vrátila.“

A vypadá to, že s tím souhlasí i Stín: s lehkostí a elegancí seskočí z vysoké desky stolu a vydá se k Issyině pokoji. Ocas má významně vztyčený.

„Za chviličku za vámi přijdu,“ ujistím Theu znovu s úsměvem. A potom se dívám, jak se vrací do Issyina pokoje, a když za sebou tichounce zavírá dveře, všechny předchozí myšlenky na prázdný šálek čaje jsou dávno zapomenuté.

Ze zásuvky stolu vytáhnu notes s čistými listy papíru a chvilku se prohrabuji v kabelce, abych našla svoje nejoblíbenější pero: modrý inkoust, kuličkové pero, hladký tah, vypadá jako plnicí pero, ale nedělá skvrny. Ráda v ruce cítím, jak čistě a hladce přejíždí po jemné textuře papíru a plní prázdnou stránku smyčkami a vlnkami, které vždycky, bez ohledu na to, co se v tom konkrétním případě pokoušejí sdělit, znamenají daleko víc než to, co zrovna říkají.

Drahý Franco,

nepřepokládám, že si mě pamatuješ. Proč bys taky měl? Od té doby, co jsme se potkali, uplynulo dlouhých šedesát let, a ani tehdy jsme se vlastně neznali. Nemám nejmenší tušení, jestli ještě pořád žiješ v Monte Bernardi. Vlastně nevím ani to, jestli jsi naživu, nicméně televizní reklamy a pořady neustále tvrdí, že Italové žijí věčně, a já jenom pevně doufám, že to bude i Tvůj případ.

Tehdy se psal rok 1954. Bylo mi dvacet let a společně s Margaret Harrisovou, která pracovala ve stejné bance

jako já, jsme se vydaly na jednodenní výlet do Brightonu. Cestovaly jsme vlakem a na sebe jsme si tehdy vzaly ty nejlepší šaty i klobouky, které jsme měly. Ty moje byly žluté jako petrklíče a na kapsách měly výšivky květin.

Zrovna jsme se procházely po pobřeží, když jsme Tě uviděly, i když Ty sis nás zatím nevšiml. Obě jsme si říkaly, že musíš být filmová hvězda nebo něco takového: způsob, jakým jsi tam jen tak stál se slunečními brýlemi na očích – vlasy jsi měl sčesané dozadu, na sobě jsi měl černé tričko a bílé kalhoty. Zašly jsme za roh, abychom Tě mohly ještě chvíli okukovat, a potom jsme si namalovaly rty a prošly kolem Tebe. Natřásaly jsme si sukně a hihňaly se, jako bychom byly ty nejvíc okouzlující dívčí bytosti pod sluncem. A Ty jsi nám italsky řekl Ahoj. Utekly jsme a nahlas jsme se přitom smály. Byly jsme tehdy vážně úžasná dvojka.

Po celý zbytek dne jsem Tě nezahlídla. Až potom večer, když na molu po-

řádali tancovačku. A Ty jsi tam najednou stál ve světlomodrém obleku. Když jsi ke mně přišel a začal se mnou mluvit, myslela jsem si, že to bude moje smrt, jak jsem byla vzrušená. Tvoje angličtina nebyla bůhvíjaká a já neuměla italsky ani slovo. Ale, bože, ten Tvůj roztomilý přízvuk.

Celou noc jsme se líbali a nepřestali jsme ani na chvíli, abychom popadli dech nebo si objednali drink. Septal jsi mi do ucha neznámá slůvka, klidně to mohl být nákupní seznam, copak já vím, ničemu z toho jsem nerozuměla. Ale bylo mi to úplně jedno, protože to znělo jako rajská hudba.

A tehdy jsem zjistila, že Margaret nasedla na poslední noční vlak a odjela domů beze mě – předpokládám, že byla uražená, protože Tys měl očí jenom pro mě. Vzal jsi mě do svého pokoje a musel jsi mě nahoru tajně protáhnout po schodech, aniž by si toho bytná všimla. Ještě nikdy předtím jsem s žádným klukem takhle nebyla – myslela

jsem si, že se stane něco příšerného, že třeba otěhotním nebo dostanu nějakou strašlivou nemoc. Byla jsem tehdy ještě mladá a hloupá a stejně na tom nakonec vůbec nezáleželo déle než jenom tu jednu malou chvilku.

Následující ráno jsi mi tužkou do adresáře napsal svoji adresu a políbil mě na rozloučenou. Už jsem o Tobě nikdy neslyšela. Taky jsem nic nechytila ani jsem neotěhotněla. Neměla jsem dost odvahy na to, abych Ti napsala. O pár let později jsem se provdala. Vzala jsem si hodného muže a byla jsem s ním šťastná. Prožili jsme spolu hezký život. Ale kdykoli jsem měnila starý adresář za nový, přepsala jsem do něho Tvoji adresu. Monte Bernardi: vzpomínka na jednu noc, kdy jsem kvůli troše vzrušení riskovala úplně všechno. A připadalo by mi jako obrovská škoda, kdybych tuhle adresu alespoň jednou nepoužila.

Děkuji Ti za společný tanec,

Susan Wilksová

3
Hope

„Ještě pořád jsi vzhůru?“ Stella pohledem zkontroluje hodinky, jako bych snad i bez toho nevěděla, že budou skoro tři ráno. Nemám tušení, proč se takhle stará, protože to jediné, čeho svým příchodem dosáhne, je, že mě vzbudí.

„No jo, už to tak vypadá,“ zareaguju.

„Jenom bych potřebovala zjistit…“

„No jasně, já vím, znám postup.“ Dám si za ucho neposlušný pramen vlasů a Stella mi změří teplotu. V klíně mám položenou kytaru, což tady ostatně mívám často. V hlavě mám napůl rozepsanou písničku a nechce zmizet, takže se ji pokouším zapsat – no, vlastně se ji spíš pokouším zahnat, to bude asi o něco přesnější pojmenování. Je to pěkně pitomý song, nabroušený asi jako čerstvě narozené kotě, a zpívá se v něm o lásce, o duze a o všech těchhle kravinách – rozhodně to není píseň, kterou bych chtěla složit a která by byla o… No já nevím, prostě o něčem zásadnějším. „Potřebujete zjistit, jakou mám teplotu, saturaci kyslíku, jak rychlý mám tep,

jaký mám tlak a tak dál, a tak dál. A potom o několik hodin později budete sledovat, jak do mě proudí fyziologický roztok a jak si pak při své každodenní chvilce ponížení můžu vykašlat plíce i všechno, co v nich je. Vlastně jste můj dlužník. Dělejte si se mnou, co chcete."

Stella zvedne obočí a na tváři se jí objeví mírný úsměv.

„Možná ti to může připadat nudné a únavné, ale všechny tyhle hodnoty a věci kolem ti pomůžou dostat se odsud rychleji a jít konečně domů," ujistí mě Stella klidným a jemným způsobem, kterým mluvívá vždycky. Je tak decentní a tichá, jako by snad někdo našel kontrolku její hlasitosti a výrazně ji ztlumil.

„Myslím, že jsem připravená odsud vypadnout hned teď," řeknu jí. „Ostatně už neumírám, nebo přinejmenším aspoň neumírám tak rychle. Takže mi nepřipadá správné ležet tady a zabírat místo někomu, kdo by ho teď potřeboval podstatně víc než já. Navíc na mě čeká spousta věcí, které musím udělat."

Ještě než jsem se dostala do tohohle podivného předpeklí jménem hospic Marie Francisové, strávila jsem několik týdnů v nemocnici, a tyhle týdny byly plné léků, bolesti i strachu. Byl to nejenom můj strach, ale i strach mých rodičů a taky obavy kamarádů. Bál se o mě dokonce i Ben, který mě přišel do nemocnice navštívit a vyprávěl mi zábavné historky o zákaznících, kteří jim poslední dobou prošli obchodem. Ale já jsem na něm poznala, jak moc se bojí, že tohle už je ono, protože nebyl ani zdaleka tak protivný, jako bývá jindy.

Máma hodně brečela a táta mi nakoupil spoustu věcí: časopisy, které nikdy nepřečtu, a taky jídlo z rychlého občer-

stvení, na které jsem neměla chuť, a dokonce i plyšové hračky, které držely v plyšových ručkách srdíčka a na nich se skvěly neuvěřitelně pitomé slogany. A to pomiňme fakt, že to vážně byly plyšové hračky a já jsem dospělá žena, i když taková, která tu a tam chodí celý den v pyžamu s Bugs Bunnym. Ten poslední srdíčkový nápis hlásal ‚Jsi moje srdénko' – odhadovala bych, že to bude výprodej po dni svatého Valentýna. Oceňovala jsem tenhle postoj, ale stejně jsem hračku zahrabala co nejhlouběji do už tak mocně rostoucí hromady podobných roztomilůstek. Nakonec zapadl pod modrého zajíčka, který světu radostně sděloval: ‚Bude to kluk.'

Nakonec mě přemístili do Hospicu a rehabilitačního centra Marie Francisové, abych tady strávila závěrečnou část rekonvalescence, než mě konečně propustí domů. Měla jsem původně ležet na speciálním oddělení, určeném právě pro pacienty s cystickou fibrózou, ale oddělení místní nemocnice postihlo několik škrtů, které mimo jiné znamenaly o dvě lůžka míň v téhle části nemocnice, a ta zbývající čtyři už byla obsazená. A protože jsem ještě nebyla v tak dobrém stavu, aby mě mohli propustit domů, a nejbližší volné lůžko na podobném oddělení bylo přes půl státu daleko, našli mi nakonec postel tady. Takže jsem mohla i v poslední fázi rekonvalescenčního pobytu zůstat nablízku rodičům. Skončila jsem tady, ale dobrá zpráva je, že tady nakonec *neskončím*. Léky zabraly a moje tělo se nemoci postavilo na odpor. To znamená, že se z toho dostávám, alespoň do té míry, do jaké se já osobně vůbec můžu z nemoci dostat. To když vezmeme v potaz, že jsem se defektní už narodila.

Chci říct: bolí mě každé nadechnutí. Nasát do sebe vzduch

a zase ho vypustit je pro mě pořád ještě gargantuovský úkol – je to jako trochu bláznivá Hlava 22, protože mě dýchání tak hrozně vyčerpává, že nakonec musím dýchat rychleji, abych do sebe nalapala aspoň o pár molekul kyslíku víc. Ale to nejhorší už mám za sebou: dostala jsem se přes fázi, ve které měly obě moje plíce o něco nižší kapacitu, než jakou má plechovka od koly. A přestože se mi kyselé šťávy ze zažívacího traktu pořád derou hrdlem nahoru do pusy a přestože je dost obtížné předstírat, že to nejsem já, kdo ze sebe vypouští nezdravé plyny, když poblíž není nikdo jiný, na koho by se to případně dalo svést, cítím se líp. Mnohem líp.

Prostě jsem řekla smrti: ne, díky, ale ještě nejsem připravená a pořád jsem naživu. Jenže se tady k smrti nudím.

Stella se zadívá na otevřený sešit, který mám položený na posteli, a já jenom v duchu doufám, že se jí vzhůru nohama nepodaří přečíst ta pěkně přihlouplá slova, která jsem zatím napsala. Pokud by se jí to přeci jenom povedlo, možná by změnila názor na eutanazii.

„Měla by ses zkusit aspoň trochu vyspat. Je vážně pozdě," řekne mi Stella. Je to něco jako její osobní mantra – opakuje to skoro pokaždé, když mě vidí, i když ona sama vypadá, jako by snad nikdy nespala: je hrozně bledá a připomíná trochu přízrak. Zdá se, že by nutně potřebovala slušné opalovací lehátko.

„Opravdu?" Podívám se ven z okna, ale jediné, co na mě ze tmy zírá zpátky, je odraz mého pokoje. „Tady se to těžko odhaduje. Vypadá to, jako by se tu zastavil čas, nebo jako by se vteřiny pohybovaly velice, velice… po-ma-lu." Stella sleduje, jak poslední slovo říkám hodně, hodně dlouhou dobu,

a je ve své dobrotivosti tolerantní i k mému momentálnímu projevu totální nedospělosti. Koneckonců, co si budeme povídat, je mi teprve jednadvacet.

„Pokud by ses chtěla něčím zabavit, můžeš se přidat k jakékoli aktivitě, které se tady přes den konají." Stella mezitím pozorně dopíše všechny svoje poznámky. „Nebo se zkus podívat do knihovny. Máme tady sice jenom darované knihy, ale dostáváme jich opravdu hodně a zdá se, že se u nás vždycky nějak objeví nejnovější bestsellery… Slyšela jsem, že je tam několik opravdu dobrých titulů."

„Já vím, už jsem se tam byla podívat," řeknu a pomyslím si, že by asi bylo neurvalé zmínit se i o tom, že všechno, co za to alespoň trochu stálo, jsem už dávno přečetla, no a ten zbytek je prostě brak. Kdybych to vyslovila nahlas, docela jistě bych vypadala jako snob. Stella by pravděpodobně jenom těžko uvěřila tomu, že jsem valnou většinu omezeného času, který mi ještě zbývá, věnovala právě čtení knih. Nemůže totiž vědět, že zatímco se ostatní holky v mém věku vesele baví na večírcích na Ibize a plnými doušky si užívají nezávazného sexu s naprosto cizími lidmi, případně míří na daleké pouti do divočiny nebo si balí věci, aby mohly odletět na Bali za sponzorovaným dobrodružstvím, já sedím doma a žiji v neznámých světech, které existují pouze na stránkách knih nebo na internetu. A právě internet je jediné místo, kde si můžu popovídat i s dalšími lidmi s cystickou fibrózou, protože naživo se potkat nesmíme. Když dáte do jedné místnosti dva lidi s takovou diagnózou, je více než pravděpodobné, že některá z nákaz, kterou v sobě někdo z nich nosí, na toho druhého prostě přeskočí a zabije ho. Takže se od sebe logicky držíme dál.

Existují různé chatovací prostory, blogy a podpůrné skupiny, ale já jsem se od nich začala distancovat přesně od chvíle, kdy jedna dívka, jejíž blog jsem si oblíbila a hrozně ráda ho četla, začala psát o tom, že plánuje svatbu. Vdávat se chtěla v neuvěřitelně mladém věku a brát si měla muže, kterého sotva znala. Pravdou je, že o tomhle se tam nikdo nezmínil, protože, no, znáte to, pravděpodobně ani nebude mít dost času, aby zjistila, že se k sobě zas až tak úplně nehodí. Každou noc jsem se přihlašovala a četla její nové příspěvky, prostě jsem ten blog úplně milovala. Líbily se mi její nekonečné projevy optimismu a nadšení, těšilo mě, jak jí plánování svatby přináší skutečný pocit štěstí. Moc se mi zamlouvalo, že ušila krásné malé svatební šatičky i svému přístroji na kyslík, který musela mít pořád u sebe. Hrozně hezky mluvila i o tom, že by chtěla jet na svatební cestu do Austrálie a vidět tam Ayers Rock stejně jako princ William a Kate.

Milovala jsem i její nekonečně diskuse o té nejlepší barvě laku na nehty a korunce do vlasů. Řešila veřejně i to, jak dlouho by mohla vydržet chůzi na podpatcích, než si bude muset na chvíli sednout. Mluvila o tom, jak se její zdravotní stav neustále zhoršuje, a psala, že ji posunuli na první místa na transplantační listině, ale i tenhle fakt ji paradoxně naplnil ještě větší nadějí a optimismem. Transplantace totiž znamenala tolik dlouhatánských let prožitých společně s manželem. Pokud by navíc teď nemohli odjet na líbánky a museli by je odložit třeba o rok, vůbec by to nevadilo. Potom psala i o tom, že jejich svatba se nakonec nebude konat v kostele ani v létě, ale v nemocniční kapli hned příští měsíc. Mluvila i o jistotě, že pokud je nějaká osoba milovaná jako ona, a na-

víc stejně jako ona nade vše miluje život, tak jí osud určitě přinese operaci, kterou nutně potřebuje a která jí zachrání život. No a potom, asi týden předtím, než se měla konat svatba, najednou přestala psát. A už nikdy nezačala znovu. Nemusela jsem prohledávat internet ani číst ty stovky komentářů, které se objevily pod jejím posledním příspěvkem na blogu, aby mi bylo jasné, co se stalo. A od té doby jsem se od téhle komunity začala držet dál. Jeden takhle smutný konec je asi všechno, co dokážu snést.

„Už to určitě nebude trvat dlouho a pustíme tě domů. Musíme si jenom být jistí, že jsi úplně v pořádku a tvůj zdravotní stav je natolik stabilní, abys mohla odejít. Nechceme přece, aby infekce propukla znovu naplno. Doktoři se navíc musí ujistit o tom, že se kapacita tvých plic vrátila zpátky do bezpečného stavu." Tady se Stella na chvíli odmlčí. „Víš přece, že jsi byla moc nemocná a tvoje tělo bylo těžce oslabené. Neradi bychom, aby všechna užitečná práce doktorů a sester přišla vniveč jenom proto, že nemůžeš vydržet ještě chvíli v klidu na lůžku."

„Ale to já přece všechno vím," odpovím jí. „Nejsem malé dítě, a navíc všechna bolest, kterou pořád cítím, mi můj stav docela úspěšně připomíná."

Stella lehce nakloní hlavu na stranu a podívá se na mě.

„Jsi pěkně nevrlá – takováhle jsi pořád? Jako puberťačka, která se zrovna špatně vyspala?"

Chtěla bych se cítit uraženě a dotčeně, a taky se mi to na zlomek vteřiny podaří, ale nakonec slyším, jak se nahlas uchechtnu.

„No jo," řeknu, „už to tak bude. Podívejte, omlouvám se.

Mám prostě vlastní způsob, jak se s tímhle vším vypořádat, a do značné míry vypadá tak, jak jste právě viděla. Prostě nejsem žádná veselá kopa, je mi líto."

Tentokrát se rozesměje ona.

„Tak tohle máme obě společné. Jenomže já se vždycky snažím být hlavně zdvořilá. Jak říkává moje máma: slušné chování člověka nic nestojí."

„Omlouvám se," řeknu ještě jednou a na okamžik si připadám vážně divně, skoro jako puberťačka. „Dělá to to slovo ‚hospic'," dodám na vysvětlenou a vezmu si zase do ruky kytaru. „V hospicích totiž lidi umírají."

„Jenomže lidé umírají i kdekoli jinde, ne jenom na tomhle místě. Víš, nejsi jediná naše pacientka, která se zotavila. Dokonce nejsi ani nejmladší uzdravená pacientka. A ‚hospic' je ve skutečnosti jenom jiné označení pro nemocnici. Hlavním účelem je u obou poskytovat co nejlepší služby a největší pohodlí nemocným a potřebným – jenomže v dnešní době si všichni myslíme, že se to musí automaticky spojovat se smrtí. Ale to nemusí, není to takhle nastavené. Všem nám jde především o záchranu života."

„Koukám, že jste si pročetla tu dobročinnou brožuru," řeknu a Stella se letmo pousměje a posadí se na okraj křesla, které je součástí vybavení mého pokoje. Křeslo je modré a leží na něm bílý polštářek, na kterém jsou vyšité malé modré květiny – domácké prostředí, chápete? Je to uklidňující. Vůbec to tady nevypadá jako místo, na kterém byste měli natáhnout bačkory.

„Jsi hodně… cynická, viď?" řekne a pozorně si mě přitom prohlíží neuvěřitelně obrovskýma, skoro dětskýma očima,

které vypadají, jako by bez nejmenších obtíží viděly i ve tmě. „Většina lidí, která si tady tím projde, oni jsou o tolik…“

„Míň protivní?“ doplním ji a obrátím to celé v žert, ale vím, že Stella má pravdu. Někdy může vaše horečná snaha vypadat tak, jako že vám na ničem z toho nezáleží. A to je hrozně únavné a navíc nepříjemné a frustrující pro všechny lidi okolo, kterým na vás záleží a starají se o vás.

„Jsou šťastní, že pořád ještě dýchají,“ poopraví mě Stella.

„Ale já jsem šťastná,“ řeknu jí. „Jenom to pod touhle slupkou věčného zoufalství dobře, ale opravdu dobře skrývám.“

„Ale ta písnička, kterou jsi hrála, když jsem přicházela do pokoje, byla přece veselá,“ namítne Stella a má pravdu, do háje s ní, s babou.

„No jo, vůbec netuším, jak se něco takového mohlo stát,“ řeknu a zase se na ni přitom letmo usměji.

„Možná že tě tenhle hospic nakonec inspiruje,“ podotkne Stella. „Našemu kaplanovi by se to moc líbilo, hraje totiž v kapele, víš. Progresivní rock. Hráli i na našem loňském vánočním večírku. Určitě sis myslela, že tady nic takového jako vánoční večírek nemůže probíhat. Ale to se pleteš.“

„Kdybych byla praktikující věřící, rozhodně bych chtěla, aby můj kněz hrál v nějaké příšerné kapele progresivní rock,“ ujistím ji. Přejdu pokoj a položím si čelo na skleněnou okenní tabulku. Chtěla bych vidět víc než svůj vlastní odraz, chci nahlédnout ven do husté noční tmy.

Hospic stojí uprostřed zahrady o velikosti několika akrů, která jemně klesá dolů k vodnímu kanálu – na druhé straně pulzuje životem železniční trať. Je to stará georgiánská budova olemovaná moderními stavbami, takže hospic Marie

Francisové působí jako zvláštní útočiště zeleně uprostřed všech neonů a vulgarity okolí, ve kterém jsem vyrůstala. Venku totiž máte pocit, jako by stromy vystavěly neviditelnou zeď mezi námi a zbytkem téhle staré špinavé čtvrti jménem Camden.

A teď přímo uprostřed noci není tak těžké uvěřit, že byste tady mohli být uprostřed ničeho – jste prostě ztracení v temnotě a vznášíte se prostorem, ve kterém slunce už nikdy nevyjde. Prostě jste se odpoutali a povláváte mezi souhvězdími. Zajímalo by mě, jestli si Stella vždycky, když se nachází mezi cihlovými zdmi chráněné oblasti u Marie Francisové, musí připomínat, že dolů po Camden Road jezdívá autobus číslo dvě stě padesát tři. Tady uvnitř za dřevěnými dveřmi obarvenými na zeleno, které jsou vsazené do cihlové zdi – dveřmi, které se zaměstnanci i rodiny pacientů bleskurychle naučí používat, protože pochopí, že jsou daleko přístupnější než zářivě osvětlený a prosklený vstup v hlavním foyer, který se zavírá v pět hodin odpoledne.

A v tom okamžiku najednou nečekaně pocítím plnou váhu noci, která jako by mi začala tlačit na obratle, a já si připadám úplně vyčerpaná.

„Vlastně bych teď vážně ráda zkusila trochu spát," řeknu proto Stelle. „Odbudu si povinná cvičení a potom se pokusím trochu odpočívat. Nemusíte tady být a kontrolovat mě, už jsem je dělala snad tisíckrát."

Stella na okamžik zaváhá a na čele mezi obočím se jí objeví vráska, značící přemýšlení. Stella zjevně zvažuje, co by následovalo, kdyby mi nevyhověla a naléhala, že tady přeci jenom raději zůstane.

„Tak dobře," řekne nakonec. „Nechám tě v klidu. Uvidíme se v pět, kdy ti přinesu další dávku léků."

Neexistuje žádný rozumný, racionální důvod pro to, že se vyšplhám na postel, opřu se a usednu do hradby, vystavěné z mnoha polštářů, které mi schválně kvůli tomuhle přinesli naši z domu. Neexistuje ani rozumné vysvětlení pro to, proč si zrovna dneska v noci nevezmu odsávačku nebo proč nebudu namáhat svoje mezižeberní svalstvo tak dlouho, dokud nezačnu z plic mocně vykašlávat malé vlhké kuličky hlenu. Nemám ani žádný argument, který by srozumitelně objasnil, proč tady budu jenom tak sedět a malými, plochými nádechy do sebe vpouštět vzduch. Potom usnu a budu spát tak dlouho, dokud mě nevzbudí záchvat kašle, a je nad slunce jasnější, že to se dřív nebo později stane. A tenhle kašel bude trhat moje tělo na kusy, bude jako hurikán, který mi vznikl v plicích a horečně se pokouší vysvobodit z mé hrudi a dostat se ven. Neexistuje prostě pochopitelný důvod pro to, že zrovna dneska nedělám svoje pravidelná cvičení. Snad jenom ten, že někdy na pár okamžiků ráda předstírám, že jsem úplně normální. Snažím se prostě předstírat, že nejsem nemocná.

A ano, dobře vím, jak směšně tím pádem musím vypadat.

Jenomže to je právě to, co se stane, když žijete s vlastní smrtelností po celý život, který si pamatujete. Malinko vám přitom hrábne.

Můj milovaný synu,

po většinu Tvého života jsem tvrdě pracoval. Jenomže to bylo něco, co se v našich časech prostě dělávalo. Muži odcházeli do práce brzy ráno a vraceli se domů, když jejich děti spaly. To proto starost o domácnost připadla výhradně Tvé matce, a já jsem se zase staral o to, abychom měli peníze na živobytí. Jako každý manželský pár jsme měli lepší i horší dny, ale zdálo se, že nám to společně funguje, nebo já jsem si to alespoň myslel. Viděl jsem Tě vyrůstat a dělat věci, o kterých jsem snad ani

nesnil. Odešel jsi studovat na vysokou a potom jsi vlastně na zelené louce založil několik společností. Ne že bych doteď přesně rozuměl tomu, co vlastně děláš, a vím, že Ti to štve, protože máš pocit, jako bych se o to dost nezajímal nebo jako bych na Tebe nebyl dost pyšný. Ale to vůbec není pravda. Zajímá mě to a jsem na Tebe opravdu moc pyšný. Jenom jsem prostě vyrostl v jiných časech a některým věcem jsem jednoduše neporozuměl, přestože jsem se o to moc snažil.

Nemusíš chodit do práce do nějaké kanceláře, takže neodcházíš hned po brzké snídani. Pracuješ z domu, což znamená, že můžeš vyzvedávat Gracie a Stevieho ze školy. Vaříš jim, a když jsou nemocní, staráš se o ně. Když byly děti ještě malinké, měnil jsi jim plínky a zůstával vzhůru klidně i celou noc, abys je nakrmil. Přiznávám se, že mi to moc nešlo na rozum.

Ale měl jsem spoustu času, abych o tom přemýšlel. Vzpomínal jsem tady

na náš poslední společný rodinný oběd – ten, který těsně předcházel dni, kdy mi do života vstoupil tumor a všechen náš společný čas radikálně proměnil.
Táta

Vážení čtenáři,
právě jste si přečetli přesně deset tisíc slov, jež jsme vám na základě svolení autora mohli nabídnout jako bezplatnou ukázku. Pokud chcete číst dál, stačí maličko: koupit si tuto knihu u vašeho oblíbeného prodejce elektronických knih. Přejeme příjemný čtenářský zážitek!